

การเล่นของเด็ก : วิตามินหรือยาพิษ

ร้อยแปด วิถีทัศน์

ทศนีย์ บุณนาค
tassbana@hotmail.com

กการเล่นของเด็กมีหลากหลายทั้งประเภทและวัสดุ อย่างตุ๊กตารูปคน ร่างสัตว์ สิ่งประดิษฐ์ เกมลูกบอลลูกเต๋าของเล่นที่ได้อะไรทั้งวัสดุงานหัตถ์อาทิเช่น ไม้โยน ขนสัตว์ พลาสติก โส้หัด บางชนิดมีองค์ประกอบของไฟฟ้า สารเคมี หรือแม้แต่วัสดุ

การเล่นเป็นการเรียนรู้ ค้นพบความสนุกทั้งและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นการพัฒนาศักยภาพทางกายและสติปัญญาของเล่นบางชนิดสิ่งสุดท้ายที่เด็กอยากได้คือรางวัล บางชนิดมีรางวัลที่ให้ความรู้ลึกซึ้งด้วยการลงมือทำ การมองเห็นการก้าวข้าม การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การค้นหาความลับด้วยเกมลับซับซ้อน การเข้าใจด้วยกลิ่น สี รสชาติ หรือการเคลื่อนไหว

อย่างไรก็ตาม การหยิบยื่นของเล่นให้เด็กก็ต้องคำนึงถึงข้อดีหลายประการทั้งเรื่องข้อจำกัดวัสดุ คุณภาพ วัสดุปลอดภัย ไร้วัสดุโลหะหนัก สารหนู สารอันตราย สารรังสี เคมี สิ่งตกค้าง แผลงแผลง เสียตั้งแต่กำเนิด มาตราฐาน หรือสิ่งที่ใช้ก็ต้องมีตัวตน รวมไปถึงของเล่นที่เหมาะสมกับวัย ความพอใจและการใช้ประโยชน์ ตลอดจนสมรรถนะในการพลิกแพลง ปรับปรุงหรือมาจากการเล่น เพราะเด็กมักเบื่อหน่ายกับของเล่นซ้ำๆ จากเมื่อ

พวกเขาเล่นไประยะหนึ่งก็หมดความตื่นเต้น ไร้ความแปลกใหม่ให้ค้นหา ขณะเดียวกัน ก็ควรมีความเหมาะสม คุณภาพดีเพียงพอที่จะไม่ทำให้ชิ้นส่วนวัสดุที่ประกอบแตกหัก บิ่นบวมหรือเป็นอันตรายตามจับถือ หรือนำไปอมใส่ปาก ทั้งแท่งขยวมหักล้ม หรือเมื่อเรย์ซันที่กำลังสาบสูญ

นอกจากนี้ วาจก็เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาเลือกของเล่นให้เด็กๆ แต่พ่อแม่สมัยก่อนอาจประหลาดใจว่าผู้ปกครองยุคใหม่ เพราะการเล่นของเล่นสมัยก่อนมักมีร่องรอยจากวัสดุธรรมชาติ ทั้งไม้เนื้ออ่อน ไม้เนื้อแข็ง

อย่างพริกก็มีพริกป่า้อ สานปลา ตะเพียน ใบลาน ทางมะพร้าว เขื่อนเรียกร้อง ความสนใจแค้นใจใครบนแปลกๆ กรอบไม้ การเล่นมักก้าวไกล ทางมะพร้าว ที่มีส่วนกาบเอาไว้แห้งและส่วนกันไว้ลากดึงการเล่นนี้ดีด้วย การใช้ไม้เนื้ออ่อนที่แห้งและกระดากก็ไม่มีปัญหา ไม้เนื้อแข็งก็ใช้ได้ดีโดยมีตุ๊กตารูปสัตว์ที่แข็งแรง ถูกกระแทกแล้วไม่แตก การเอาหัวเข็มกลัดเล็กๆ ขนาดพอเหมาะมาน้อยมาเล่นหมากเก็บ ตั้งตากับการทายหิน การเล่นกระโดดเชือก การใช้เชือกเส้นชักเย่อเรียกหรือโหนกวัดวายเป็นชิงช้าเสี่ยงเป็นลิงเป็นค่าง ปีนต้นไม้ การนำวงกระสอบข้าวสารจากใยธรรมชาติที่เหนียวเหนียวมาถักเป็นวง การปั้นลูกข่างนา จิ้งหรีด ปลา ลูกดอก ยิงหนังสติ๊ก เด็กๆ กระโดดโลดเต้นเล่นลมพองฟ้า ซักว่า เป่ากับกับหนึ่งยาง ต้มตุ๋นตัววายเกะเรือโยง หรือเอามะพร้าวแห้ง 2 ลูกมาผูกติดกันเป็นหุ่นขี้คน การนำเอาภาชนะถ้วยมาประยุกต์เป็นปืนโดยเจาะเป็นแนวปากกลดลม เว้นเป็นระยะ เวลาเล่นก็เอาดินที่ละเอียดไว้ตั้งขึ้นทุกจุดแล้วเวลาเล่นมือกวาดไปปากกลดลมแล้วก็จะเกิดเสียงดังพอเป็นพิธีให้ละตุงครึกครื้น การเอาดินเหนียวมาปั้นไว้บนถ้วยแล้วเมื่อเอามาขว้างก็ขว้างทางที่

จับ และซ่อนหาแบบโบราณ นอกจากการเล่นของเด็กจะเป็นการออกกำลังกาย เรียนรู้ทางสังคมด้วยการปะทะสังสรรค์กับเด็กคนอื่น เรียนรู้กติกาจากเกมการเล่นที่ได้ศึกษา ได้รู้จักยุทธวิธีในการเล่น รู้จักการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนที่ถ้อยถ้อย อดทน ประนีประนอม แบ่งปัน เสียสละ มีความรับผิดชอบ ผิดก็ตักตวงเป็นผู้นำ การเลือกคบค้าสมาคม รู้จักคิด พยายามเรียนรู้ที่จะเป็นผู้แพ้ รู้จักมีน้ำใจ หรือแม้กระทั่งการเรียนรู้สมรรถนะในการคิดค้น แก้ปัญหา ปรับตน ตลอดจนการเอาแต่ใจตน รู้จักตัวตนเมื่อเล่นกับเด็กๆ หลายกลุ่มหลากหลายนิสัยใจคอ และการอบรมเลี้ยงดู

ว่าไปแล้วเด็กที่เล่นด้วยกันก็จะได้บทเรียนฝึกวิชาทางธรรมะเชิงปฏิบัติทางสังคม และวัฒนธรรม รวมไปถึงการเรียนรู้ที่จะหาความสุขด้วยตนเอง และความเป็นมิตร หรือกตีกสังคมน

การเล่นของเด็กยุคอุตสาหกรรม น้าการบริโภค

การเล่นของเด็กเปลี่ยนรูปลักษณ์และวิถีปฏิบัติไปตามยุคสมัย สำหรับเด็กที่อยู่ในเมืองใหญ่ โอบอ้อมล้อมด้วยสินค้าที่กระพือมีส่วนสาธารณะ สวนสนุกพาร์คคาเฟ่แบบไปเช้าไปบ่ายหรือที่สาธารณะที่เล่นคนเดียวกับการแข่งเรือ ขาวประมงที่กวาดทะเล เล่นสาคาน้ำสงกรานต์ เล่นชิงช้าสวรรค์ยามเย็นงานวัด หรือการเล่นหม้อข้าวหม้อแกง แคชเชอร์รถเตาหินเผา ลมพัดเป็นครุ เป็นพ้อเป็นแม่ หรือเป็นแม่ค้าขายของปรุงผักผลไม้ด้วยดอกขบา ผักตบช้ำพวยพุ่งระลอกคลื่นน้ำพ่นนิยารุ เอกกานผักนึ่งพอนเล็กๆ พอนหนึ่งพอนพ่นน้ำ แฉกตรงปลายไว้เล่นเป่าลมหรือเก็บเม็ด ต่อยตั้งแกวสัซิมมาแช่น้ำให้ระเบิดครึ่งพ่น

หน้า 15

วัดท้าย หรือตีหญ่ทุ่งอนไก่ที่มีภูมิสีเขียวอม
แดงยามแก่จัดกลสลับกันพาดไปบนผนัง
แดงพญารของอีกฝ่ายปทุมเม็ดของใครขาดก่อน
ก็เป็นคนแพ้แต่เดี่ยวไม่มีแต่ปากคอนาริตเล่น
เกมออนไลน์ยิ่งกันเล่นนั้นยากันสนุกแบบไร้
เหตุผล หรือฝึกการเรียนรู้จากฉากสมมติของ
การลอบทำอาหาร สร้างเมือง ขี่รถตามสนาม
แข่ง ของเล่นไฮเทค ลัดวีเลี้ยงทางจอ
คอมพิวเตอร์ ออกคำสั่งกับหุ่นยนต์ แข่ง
เครื่องบินเล็ก ๆ

สังคมทุนนิยมกระตุ้นให้ระบบอุตสาหกรรม
กรรมและการบริโภคผลิกัน ไปพร้อมกับการ
เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ขั้วของวัสดุอุปกรณ์
ประกอบของเล่นของเด็กๆ เปลี่ยนจากผลิต
ภัณฑ์ธรรมชาติหรือของเล่นที่เป็นหัตถกรรม
ในครัวเรือนสู่สินค้าอุตสาหกรรมของเล่นนำ
เข้าและส่งออกที่มีเม็ดเงินเป็นหนึ่งล้านต่อปี
และมีการจ้างงานไม่ต่ำกว่า 20,000 ราย

ตุ๊กตาเศษผ้า หรือฟาง ดินเผาดินเหนียว
ถูกตกแต่งงดงามสำเร็จรูปให้มีชื่อ วัน ทรวด
ทรง องค์แอวโค้งดังตามดารากวีดูเป็นที่นิยม
ผลิตภัณฑ์แห่งเด็กสักกระดากที่เด็กมักฝึกวาด
ลงสีกันเอง สมมติความเป็นตัวตนและผู้อื่น
ตามจินตนาการของ “ความเป็นฉัน” ในร่าง
ของพลาสติกสีสด ไม้ก็เรซินที่เด็กแต่ละคนจะ
ทุกชนและบรรเจิด ในความคิดกับจริตของตน

อิสระเสรีภาพทางความคิดถูกแทนที่ด้วย
ชุดความคิด ค่านิยม ยุทธการณหรือมายาคติ
สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปด้วยโปรแกรมการ
ออกแบบอุตสาหกรรมที่มีเกือบทุกรูปแบบ
กระตุ้นการผลิตข้าทางวัฒนธรรมของประเทศ
ต้นทางของผู้ผลิต ของเล่นการเล่นยคนี่ จึงมี
ไซ้การออกแบบเพื่อเด็กเท่านั้นแต่ยัง
บรรณาการไปถึงเศรษฐกิจของผู้ใหญ่ด้วย

อย่างไรก็ตาม คริสต์มาส ปีใหม่ วันเด็ก
อันใกล้นี้ ชื่อของขวัญให้เด็กๆ ก็อย่า
ยื่นเยาะให้ให้หลายๆ ก็แล้วกัน